

Laia Llobera i Serra

CICLES

XXVI Premi de Poesia
«Divendres Culturals de Cerdanyola» de 2009

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
Bellaterra, 2009

DADES CATALOGRÀFIQUES RECOMANADES PEL SERVEI DE BIBLIOTEQUES DE LA
UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Llobera i Serra, Laia

Cicles / Laia Llobera i Serra. – Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 2009. – (Gabriel Ferrater ; 56)

XXVI Premi de Poesia «Divendres Culturals de Cerdanyola» de 2009

ISBN 978-84-490-2609-6

I. Col·lecció
821.134.1-1"20"

Fotografia de la coberta:
Roger Bergés Jover

Edició:
Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. 93 581 10 22
Fax 93 581 32 39
sp@uab.cat
<http://publicacions.uab.cat>

Composició:
Fotocomposició gama, sl
Travessera de les Corts, 55, 2n 1a
08028 Barcelona

Impressió:
Mozart Art, SL
Bolívia, 195 · 08018 Barcelona

ISBN 978-84-490-2609-6
Dipòsit legal: B. 40.889-2009
Imprès a Espanya. Printed in Spain

Índex

Pròleg. MONTSERRAT BACARDÍ.	9
Traspàs	13
Resurrecció	35
Gràcia	59
Goig	83
Retorn.	107

Pròleg

Retrobar una alumna fora de l'espai i del temps de les aules sempre produeix una certa estupefacció —no exempta de joia, per descomptat. La Laia Llobera inquisitiva i curiosa, que s'asseia cap al final de la classe i que mirava de passar desapercibuda al llarg dels tres cursos que va voler suportar-me, no és ben bé l'autora d'aquest primer llibre de poemes, *Cicles*. O no l'hi reconec. Per sort, suposo. Perquè deu significar que ha assolit un pòsit intel·lectual i humà que, tres anys enrere, jo ni tan sols podia intuir, en la insalvable rigidesa i distància acadèmiques. Se'm revela una altra persona i, sobretot, una escriptora: quina sorpresa més plaent n'he tingut!

Resulta que, de fet, ha llegit i ha escrit tota la vida, a la callada. Nascuda a Barcelona el 1983, el seu interès per les llengües va dur-la de primer a estudiar traducció i, després, a fer un postgrau de correcció i un màster de literatura catalana (amb un treball de recerca sobre la producció mexicana de l'admirable Anna Murià). Ara imparteix classes al Consorci per a la Normalització Lingüística. Aquest seu primer llibre ha meregut un premi important.

Dividit en cinc parts que segueixen una progressió evident, presenta, en efecte, un «cicle» vital, basat, en substància, en una experiència amorosa —religiosa—, amb moments distints: des d'un final superat fins a una explosió de goig potser no gaire freqüent en la poesia moderna, amb un epíleg tan escèptic com lúcid, que l'aparta del model joliu del Càntic dels Càntics —ben present en l'obra— i l'acosta més aviat al concepte incert de l'etern retorn. Rere aquesta «trama» tan definida, s'hi albira un pregon anhel de coneixement, de «veritat». Per això, el concepte és qüestionat tan sovint; com també, els de «vida» i «mort», tal com anuncia el poema inicial d'Emily Dickinson, convertit en una divisa. Al capdavant, no hi ha més remei que persistir en el desordre, parafrasejant la citació de Joan Puig i Ferrer. La qual cosa de vegades inclou les convencions de l'espai i el temps: tot pot anorrear-ho el desig de plenitud.

Aquest cúmul de vivències, d'estats de l'esperit i del cos, moltes vegades es manifesta per mitjà d'antítesis i de paradoxes, de relacions d'imatges i de conceptes prodigioses, que causen més efecte d'«autenticitat» que no pas de possibles estranyeses. Hi deu contribuir el fet que el llenguatge emprat és net, precís, un pèl despullat i tallant. Gens arbitrari, com adverteix un dels poemes. Fins al punt que alguns són variacions d'altres, en una il·lació reveladora.

Em pregunto si, després de la lectura d'aquests *Cicles*, «tot comença i acaba sempre / al mateix lloc», exactament igual. No puc evitar de dubtar-ne, si més no. Es pot fer altrament, després d'haver transitat per «l'espai més vivificador» i d'haver romàs «a les portes de la glòria»? Què importa si, certament, «vaig davallar als inferns», tenint en compte que «només la fosca de la condemna / promou les albors / de la veritat»? Cal grans dosis d'honestedat per a constatar que «em lligo les mans a la carn / i em xuclo, sense recança». Així és escrit aquest llibre, sense recances, sense reserves ni subterfugis, amb un compromís i un lliurament complets: el primer requisit, tal vegada, per a construir-se una veu poètica.

MONTSERRAT BACARDÍ

'Tis not that Dying hurts us so –
'Tis Living – hurts us more –
But Dying – is a different way –
A Kind behind the Door –

EMILY DICKINSON

καὶ ταῦτ' ἀλλάσσοντα διαμπερὲς οὐδαμὰ λήγει

EMPEDOCLES (Leonard, 17.6)

TRASPÀS

*I never lost as much but twice,
And that was in the sod...*

Dues vegades vaig pujar tan amunt
quan encara no sabia ballar sense sabates.
Dos cops he anat
a les portes de la glòria.

Després, el meu jo més endèmic
s'ha farcit de tedi,
a pressió,
amb un embut.

Vaig davallar als inferns
amb mans nafrades
i sal a les fissures.
Traspasant la llosa.

Vaig beure un elixir enfollidor
que calma la carn
i embalsama l'esperit.
I vaig ser mort en vida.

Els més fidels al temps de cada cosa,
alguns amb molta fe,
faran consells inútils
sobre aquest funeral.

Ai, si pogués dir-los desafortunats!
Només la fosca de la condemna
promou les albors
de la veritat.

Hauríeu de pujar aquí dalt, diré.
Damunt el Món de tots els Mons.
Per contemplar la magnitud
d'aquesta solitud eixordadora.

Sense ranuncles,
ni flors,
qui sap
què encarna aquest silenci.

Jo no sé caminar com el moribund
o el captaire que demana almoïna.
Em lligo les mans a la carn
i em xuclo, sense recança.

Marxo lentament, a les palpentes,
d'aquest espai tan pur.
Salvada d'una terra impossible.
Hi vaig i no m'aturo.

Tan trivial és la paraula redempció,
la redempció pretesa,
com incomprendible
el mot genuflexió.

La glòria,
—dues vegades la vaig trepitjar, dues—
aquest espai tan celestial que dic,
porta ales de setí.

Aquest és el full de ruta
inalterable:
la barca fondejada
al fons d'una vall imaginària.

Aquells de la fe,
murmuradors de l'esperança,
s'hi precipiten
amb un cavall desbocat.

El gran misteri treu
del seu barret alat
un xiprer daurat
de capçada negra.

La vida
porta dalla
i escapça
goigs agònics.

La mort d'aquest amor
estremiria més
que el boig de dues cares
o l'infanticida.

Aquest traspàs,
aquesta defunció alliberadora,
és l'espai més vivificador
que mai no hauré pretès.